

مه‌تران مار یولاها (۱۹۳۸ - ۱۹۷۳) مرۆف و ره‌وشه‌ن‌بیر و کوردستان‌په‌روه‌ر

مه‌تران مار یولاها به‌رواری
نافه‌کی به‌رنیاس بوو ل سهرانسهری
کوردستان و عیراقی و ده‌قه‌را روژ
هه‌لاتا ناڤین ..

مه‌تران مار یولاها به‌رواری
.. سیاسه‌تمه‌دار و ره‌وشه‌ن‌بیره‌کی
پایه به‌رز بوو و دۆسته‌کی دیرینی
مه‌لامسته‌فا بارزانی بوو ..
ئه‌ڤجا وه‌ک ریزگرتن ل خه‌بات
و خزمه‌تا فی که‌ساتیی مه‌زن مه‌ ئه‌ڤ
کورتی نفیسه‌نه ل دۆر هنده‌ک لایه‌نیت
ژیان و خه‌باتا وی بۆ خوینده‌ڤانیت
کۆڤارا (سیلاف) به‌ره‌ه‌فکری یه.

کورتی زینا وی

- ناڤی وی بی دروست (ئه‌ندراوس
تیادورس ئه‌یود به‌رواری) یه ... ناڤداره
ب مه‌تران مار یولاها به‌رواری .. ل
سالای ۱۹۳۸ ل گوندی (دوری) ل ده‌قه‌را
به‌رواری بالا سه‌ر ب ناحیا کانی ماسی
هاتیه‌ دنایی .

- ل سالای ۱۹۴۵ بوویه قوتابیی
پۆلا ئیکی ل قوتابخانا کانی ماسی یا
سه‌ره‌تایی و تا پۆلا سیی ل قوتابخانا
ناڤبری خاندییی ..

پاشان و ژ بۆ ته‌مامکرنا خواندنی
ل سالای ۱۹۴۹ چووویه که‌رکوک و
به‌رده‌وامی دایه‌ خواندنی ..

- پشتی خواندنا سه‌ره‌تایی ل
که‌رکوک ب دوماهی ئینای ب
ئامۆژگاریا مالا وان ... ده‌ست ژ خواندنا
قوتابخانا به‌ردایه و ده‌ست د ده‌ته
خویندا (ئایینی) و بۆ ماوی حه‌فت
سالان ل که‌نیسا گوندی (دهی) ل جه‌م
قه‌شه‌ تۆما دهی و قه‌شه‌ ئیشا ئاشۆتی
به‌رده‌وامیی د ده‌ته خواندنی

- ل ریکه‌ڤتی ۱۴ / ۷ / ۱۹۵۷ ل
مه‌ترانییا ناحیا حه‌ریر ل سه‌ر ده‌ستی
مه‌تران مار یوسف خانا نیشوع بوویه
قه‌شه و هاته‌ راسپاردن بۆ خزمه‌تا (
کنیسه‌ المشرق الاشوریه) ل گوندی
دوری کو هنگی سنووری وی که‌نیسی
دهوک — نه‌ینه‌وا ب خۆ قه‌ دگرت.
- ل سالای ۱۹۶۸ بوویه مه‌ترانی
(کنیسه‌ المشرق الاشوریه) ل گوندی

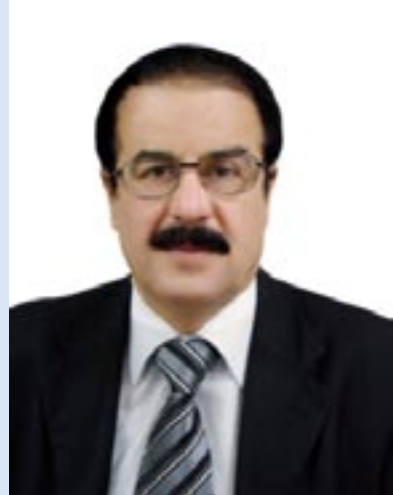
ئینگیزی و ئیتالی) ئه‌ ویت ب درێژیا
هزار سالیت بۆری سه‌ره‌دانا کوردستانا
مه‌زن کری دی بینین هه‌میا دیده‌ڤانن
کو ژینا کورد و مه‌سیحیان ژینانه‌کا
په‌ر برایینی و هه‌ڤکاری و بی ئاریشه
بوویه ...

ئه‌ڤجا ب درێژایا سالیت بۆری
هه‌رده‌ما کاره‌ساته‌ک یان رویدانه‌ک
یان نه‌خۆشیه‌ک ل گه‌لی کورد رویدا
... دا ئیکسه‌ر براییت وان بیت کلد و
ئاشۆر هه‌ڤکاریا وان که‌ن ... و ده‌ما
شۆره‌شیت کوردی سه‌ر هه‌لادین مینا
شۆره‌شا (شیخ عوبه‌یدوللا نه‌هری و
شۆره‌شیت بارزان و شۆره‌شا ئیلوولی
و شۆره‌شا گولان) مه‌سیحیییت
کوردستان ب شیوه‌کی کاریه‌گر و
فراوان پشکداری دڤان شۆره‌شا دا
کریه (تاییه‌ت شۆره‌شیت ئیلوول و
گولانی) و سه‌دان خورتیت (کلدو —
ئاشۆری) چه‌کی پیشمه‌رگاتی هه‌لگرتیه
و بووینه‌ پیشمه‌رگیت شۆره‌شیت
ئیلوول و گولانی و به‌ره‌ڤانی ژ کورد و
کوردستان کریه ...

و ل ده‌قه‌را به‌هیدنان ژ ی .. ب
سه‌دان کلدو — ئاشۆری چوووینه‌ ناڤ
ریزیت پارتی دیموکراتی کوردستان
هه‌روه‌سا مه‌سیحیییت ده‌ڤه‌ری ب ریکا
هیزا زاخو و هیزا دهوک و هیزا ئامیدی
و هیزا شیخان و هیزا هه‌لگورد چه‌ندین
داستانیت میرخاسیی ئه‌نجامدایینه و ب
درێژیا شۆره‌شیت ئیلوول و گولانی
ب ده‌هان مه‌سیحیان گیانی خو کریه
قوربان بۆ کورد و کوردستان ..

و ژناڤیت په‌ر گه‌شدار و به‌رنیاس
دیڤایی خزمه‌تا کورد و کوردستان و
هه‌ڤکاریا پارتی و مه‌لامسته‌فا بارزانی
و شۆره‌شا ئیلوولی (مه‌تران مار یولاها
به‌رواری) یه ...

مه‌تران مار یولاها به‌رواری مرۆڤه‌کی
کوردستان‌په‌روه‌ر و کوردستانی بوو ...
ناما وی یاسه‌ره‌کی دژینای دا هه‌رده‌م
خورتکرنا برایینی کورد و مه‌سیحیا بوو
و به‌لاڤکرنا گیانی هه‌ڤکاری و ئاشتی و
لی بوورینی ل کوردستان ..

ده‌ڤفی مه‌سه‌ن

خویایه کومه‌لگه‌هێ کوردستان
هه‌ر ژ که‌ڤن دا کومه‌لگه‌هه‌کی ڤه‌کری
بوویه و هه‌ر ژ که‌ڤندا کومه‌لگه‌هه‌کی
ڤره‌ ئایین و ڤره‌ نه‌ته‌وه‌ بوویه و ب
درێژیا دیرۆکی هژماره‌کا ئایین و
نه‌ته‌وا ب برایینی دگه‌ل کوردان ل
سه‌ر ئاڤا کوردستان ژیان بریه سه‌ر
مینا (کلدانی — ئاشۆری — ئیزدی —
ئه‌رمه‌نی — و کیمه‌کا عه‌ره‌بان) ...
گه‌لی کورد و گه‌لی (کلدانی —
ئاشۆری — سریانی) هه‌ر ژ که‌ڤندا و
تانه‌ڤرۆ ژینانه‌کا په‌ر برایینی و هیمنی
و به‌خته‌وه‌ری و په‌ر هه‌ڤکاری ڤیکرا
بۆراندیه

و ب ڤی برایینی وان بۆ خه‌لکی
ده‌ور و به‌ر خویاکریه‌ کو ئه‌گه‌ر گیانی
برایینی و لیبۆرینی و هه‌ڤکاری هه‌بیت
دشیان دایه‌ ده‌هان گه‌ل و مله‌ت ب
سه‌ر یه‌ک ئاڤ ب هه‌ڤرا بژین بی هیچ
گرفت و ئاریشه

تیکه‌لی و برایینی کورد و مه‌سیحیان
ژ که‌ڤندا و تا ئه‌ڤرۆ یابوویه نموونی
برایینیه‌کا ئارام و سه‌ره‌ڤتی ... و
ئه‌گه‌ر سه‌ه‌که‌ینه‌ په‌رتوک و راپۆرتیت
رۆژه‌لاتناس و گه‌رۆکیت
(ڤه‌ره‌نسی و رووسی و ئه‌لمانی و

سهرهدانا گوندی دوری کر و بو ماوی (شەش) روژا ل مهترانی بو ميهقان

.. ل دوماهيا تهباخا سالا ۱۹۶۱ نامەکا (عەلی عەسکەری) بەرپرسی لقی بەهدینان یی پارتی ل وی دەمی گەهشته مهتران مار یولاها کو هەفکاریا (محسن بەگ بەرواری و توفیق بەگ بەرواری) بکەت دبیافی پەیدا کرنا هندهک چهکداریت مهسیحی ل دهقەرا بەرواری بالا ژ بو پشکداریی د شەری کرتنا باژیری ئامیدی ل ئیلوونا سالا ۱۹۶۱ ..

مهتران ماریولاها بەرواری ب دەوری خو کهفته کاری و چەندین چهکداریت مهسیحی ژ گوندی دوری و کانی ماسی و شمائلا و بی بادئ و چەلکی راسپاردن کو بچهکفه بچنه دگەل قولا (محسن بەگ بەرواری و توفیق بەگ بەرواری) ژ بو کرتنا ئامیدی ... و ب دروستی هژمارەکا مهسیحیا ل دهقەرا بەرواریا دگەل وان چووونه شەری ناقبری و شیان ئامیدی بستین و بو ماوی دوو روژان تیدا بمین ... و ل روژا سی پسمامی مه ترانی پیشمه رگه (ئەسنیل دوری) ل شەهکی دا ل بن قشلا ئامیدی هاته شهید کرن

– ب هاندان و هەفکاریا مهترانی (هرمز مەلک چکو) هیزهکا تاییهتا پیشمه رگه ی ژ برا مهسیحیا پیگنinan و پشکداری د چەند شەریت شۆرهشا ئیلوولی دا کرن.

– ب راسپاردا بارزانئ نەمر ل کونفرانسئ شۆرهشا ئیلوولی ئەوی ل روژا

۱۰ / ۱۷ / ۱۹۶۴ ل گوندی (بوسکین) ل دهقەرا رانی هاتیه پەستن ... مهتران ماریولاها بەرواری د بیته ئەندامی (جقاتا شۆرهشا ئیلوولی) تا کو بهیاناما ۱۱ ئادارا سالا ۱۹۷۰ ...

و ژ بو ئامادهبوونا کۆمیونیت (جقاتا شۆرهشی) و ژبو دیتا مهلا مستهفا بارزانی هەمی سالان (چوار) جارن مهتران ماریولاها ژ بەرواری بالا د چووو ناوپردان و گلاله و دیلمان ... و ژ بو قی یهکی ((مهتران ب هیسترا د چوو دهقەرا نیروه و ژ ویری بو گوندیت دۆسکی ژووری و ژویری بو گوندیت مزووری ژووری و بارزان و ریزان و دیلمان و ناوپردان)) ..

مهتران ماریولاها بەرواری

ماریولاها بەرواری دا و ژ بو قی یهکی و ی پر خەبات کریه و هاندانا گەلەک خورتیت کلد و ناشوری کریه کو بچنه د ناقر ریزیت پارتی دا و چهکی پیشمه رگاتی بهلگرن دژی داگیرکەری کوردستانی ...

و ژ هەلویستیت وی ییت کوردستانپهروهرا نه:

– مهتران ماریولاها بەرواری پهیوهندیهکا ب هیز دگەل مهلا بارزانی هەبوو

و دەما مهلا مستهفا بارزانی ل پاییزا سالا ۱۹۶۱ گەهشته دهقەرا بەهدینان (تاییهت دەما گەهشتیه گوندی دوری) بو ماوی (چوار روژان) ميهقانی مهترانی بوو (ب روژ ل شکەفتا گەلیی دوری بوو و ب شەف ميهقانی مهترانی بوو ل گوندی) ..

هەروهسا ل شواتا سالا ۱۹۶۲ چارهکادی مهلا مستهفا بارزانی

دورئ. – جهی داخی یه (مهتران مار یولاها بەرواری) ل شهقا ۱۶ / ۱۷ – ۶ / ۱۹۷۳ ل نهخوشخانا) مدینه التب) ل بهغدا وهغەرا دوماهیی کریه ...

و ب راسپاردا مهلا مستهفا بارزانی جهنازی وی دری و ره سمەکی پر هەژیدا ژ بهغدا هاته فهگههستن بو زاخو و ژ ویری بو دهقەرا بەرواری بالا و ل کهنیسا مار قیوما ل گوندی دوری هاته فهشارتن .

کوردستانپهروهرا مهتران ماریولاها بەرواری

وهک مه پیشتر ئاماژه پین کری (ب هیز کرنا براینیا مهسیحیا و کوردان و خورتکرنا پهیوهندیی وان ژ پینخه مهت خزمهتا کوردستانی) هەردەم ئارمانجا سەرهکی بوویه دژیان و رییازا مهتران

مهترانی هیژا (روئیل تیا دورس بهرواری)
 ۲- روژناما (التاخی) هژمارا روژا ۱۹۷۳ / ۶ / ۲۷ .
 ۳- روژناما (قویامن) زمانحالی پارتا نشیما نی ئاشوری ... ژماره (۵۰) دهوک خزیرانا سال ۲۰۰۲ .
 ۴- پهرتووکا (القضیه الكوردیه و حزب البعث العربی الاشتراکی) - یا ریزدار عهلی شنکالی دهوک ۲۰۰۶

نوینه ری لقی یهک و سه دان رویه سپی بین دهقرا بههدینان دگهل جهنازی وی چونه گوندی دوری ..
 هزار سلاقل گیانی پاکی مهتران ماریولاها بهرواری بن ... ئەو مروقی کوردستان پهروه و رهوشه نیبیر و ئاشتیخواز ...

ژێدر

۱- دیدارهکا درێژ دگهل ل برایی

ژ بهر ئەندامهتیا وی (جقاتا شورهشا ئیلوولی) دا ... ئەو بۆ ل سال ۱۹۶۵ ژ لای (محکمه أمن الدوله) قه ل بهغدا فهمانا سیداره دانا وی دهچوو ... ل پشتی دهچوونا بهیاناما ۱۱ ئادارا سال ۱۹۷۰ ب نامهکا مهلا مستهفا بارزانی بۆ ئەحمده حهسهن بهکر سهروک کوماری عیراقی بی وی دهمی بریارا سیداره دانا وی هاته ههلوه شاندن.

— مهترانی په یوهندیه کا ب هیز هه بوو دگهل عهلی عهسکهری بهرپرسی لقی بههدینان بی پارتی ل سالیت (۱۹۶۰ - ۱۹۶۲) .. ههروهسا په یوهندیه کا ب هیز هه بوو دگهل نعمان عیسا بارزانی بهرپرسی لقی بههدینان بی پارتی ل سالیت (۱۹۶۷ - ۱۹۶۹) ههروهسا په یوهندیه کا ب هیز دگهل (ئهسهده خو شهقی) سه رکردی لهشکرئ ئیک ل دهقرا بههدینان و (عیسی سوار) ئامر هیزئ زاخو و (عهلی شنکالی) بهرپرسی لقی ئیک ل بههدینان ل سالیت (۱۹۷۰ - ۱۹۷۴) هه بوو ههروهسا په یوهندیه فراوان و دگهل پرائیا کادریت پارتی و سهر قولیت پینشمه رگی و ته قایا رویه سپی بیته دهقرا بههدینان هه بوون...

— ب فهمانا بارزانی نه مر ل سال ۱۹۶۸ تا کو سال ۱۹۷۳ هندهک (پاره) وهک نه سریه ژ باره گایی بارزانی بۆ مه زاختییت (کنیسه المشرق الاشوریه) ل گوندی دوری هاتوو ته رخا نکرن ..
 — مهترانی پشکداری د کونگری پارتی بی هفتی ل سال ۱۹۶۶ ل گهاله کریه ... ههروهسا پشکداری د کونگری ههشتی بی پارتی ل سال ۱۹۷۰ ل ناو پردان کریه.

— ب راسپاردا بارزانی نه مر پيشوازیه کا گهرم و گور ل جهنازی وی ل فهیدی و زاخو هاته کرن ... و عهلی شنکالی وهک نوینه ری سهروک بارزانی نه مر و نعمان عیسا بارزانی و عهبدو لغه فار صائغ جیگری پاریزگاری دهوکی و گورگیس مهلک جکو سهروکی لیژنا بالا یا مهسیحیا و قایمقامی قهزا زاخو و عیسی سوار ئامر هیزئ زاخو و مه تران یوسف بابانا ئەلقوشی مهترانی مهترانی کلدان ل زاخو و سهلیم ئەسهده خو شهقی ئامر هیزئ ئامیدی و ئەحمده شالی قایمقامی قهزا ئامیدی و فازل میرانی وهک

هندهک ژ گو تارا روژناما (التاخی) یا روژا ۲۷ / ۶ / ۱۹۷۳ ل دور ری وره سمیت قه گوهاسنتا جهنازی مهترانی بۆ کوردستان